Cervical cancer: Ukrainian

Рак шийки матки

В цьому матеріалі міститься інформація про рак шийки матки та методи його лікування.

Якщо у вас виникнуть запитання щодо цього матеріалу, зверніться до свого лікаря або медсестри в лікарні, де ви проходите лікування.

Ви також можете телефонувати до організації Макміллан Кенсер Саппорт (Macmillan Cancer Support) за безкоштовним номером **0808 808 00 00** з 8:00 до 20:00 (без вихідних). У нас є перекладачі, отже ви зможете розмовляти з нами своєю рідною мовою. Зателефонувавши, скажіть англійською, яка мова вам потрібна.

Додаткова інформація про рак українською мовою розміщена за посиланням: **macmillan.org.uk/translations**

В цьому матеріалі висвітлюються такі теми:

- Шийка матки
- Рак шийки матки
- Фактори ризику розвитку раку шийки матки
- Симптоми раку шийки матки
- Стадії розвитку раку шийки матки
- Лікування раку шийки матки
    - Хірургічна операція
    - Променева терапія
    - Хіміотерапія
    - Таргетна терапія
- Побічні ефекти лікування раку шийки матки
- Після лікування
- Ваші почуття
- Як отримати відповідну допомогу та підтримку
- Як може допомогти служба Макміллан (Macmillan)
- Посилання на джерела та слова подяки

Шийка матки

Шийка матки — це нижня частина матки, яка з'єднується з верхньою частиною піхви. Це частина матки, яка відкривається (розширюється) під час пологів, щоб дитина могла з'явитися на світ. Матка є у жінок, трансгендерних чоловіків та людей, стать яких при народженні була визначена як жіноча.

Матка — це м'язовий орган, який за формою нагадує грушу. Слизова оболонка матки відшаровується щомісяця під час менструації.

Шийка матки

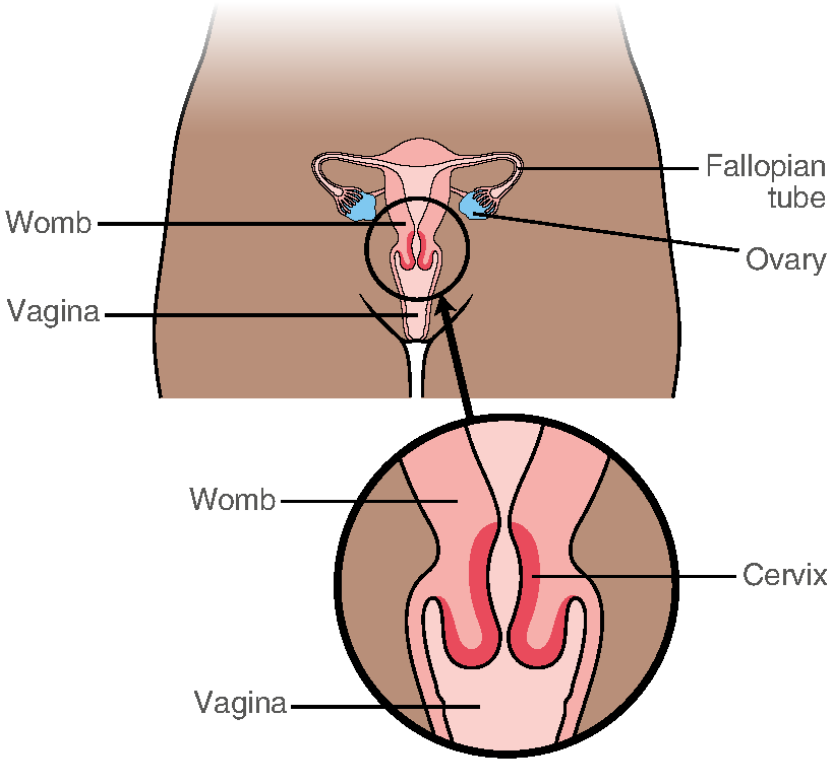

Рак шийки матки

Рак шийки матки розвивається дуже повільно з аномальних змін клітин шийки матки. Ці зміни не викликають симптомів, але можуть бути виявлені під час скринінгового дослідження на рак шийки матки. Якщо тест показує аномальні зміни в клітинах, ви можете пройти лікування, щоб зупинити розвиток раку.

Рак шийки матки не є інфекційною хворобою. Ви не можете заразитися раком або передати його іншим людям.

Види раку шийки матки

Існує два основних види раку шийки матки:

- **Плоскоклітинний рак** Це найпоширеніший вид. Він розвивається з типу клітин, які покривають зовнішню частину шийки матки у верхній частині піхви.

- **Аденокарцинома** Розвивається з іншого типу клітин, що знаходяться у внутрішній частині шийки матки.

Існують також більш рідкісні типи раку шийки матки, лікування яких може відрізнятися.

Рак шийки матки та лімфатичні вузли

Лімфатична система допомагає захистити нас від інфекцій та хвороб. Вона також виводить лімфу з тканин організму, а потім повертає її в кров. Лімфатична система складається з тонких лімфатичних судин. Вони з'єднуються з групами лімфатичних вузлів по всьому тілу.

Лімфатичні вузли (або лімфатичні залози) невеликі і за формою нагадують квасолини. Вони відфільтровують бактерії (мікроби) і хвороби з лімфатичної рідини. Коли у вас інфекція, лімфатичні вузли часто збільшуються, оскільки вони борються з інфекцією.

В деяких випадках рак може поширюватися через лімфатичну систему. Якщо рак шийки матки поширюється таким чином, він, швидше за все, вражає лімфатичні вузли в тазу або над ним.

Лімфатичні вузли тазу

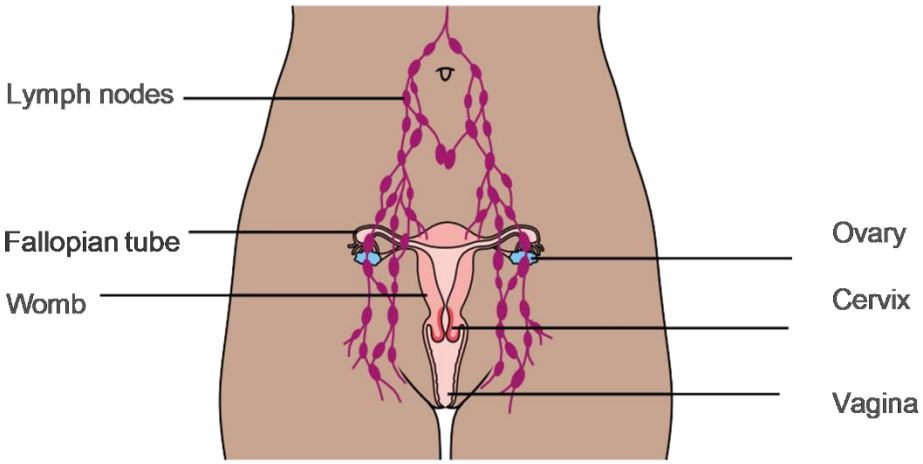

Фактори ризику розвитку раку шийки матки

Усе, що підвищує ймовірність розвитку захворювання, називається фактором ризику. Наявність фактора ризику не означає, що ви захворієте на рак шийки матки, так само як відсутність фактору ризику не означає неможливість захворіти.

ВПЛ

Основним фактором ризику розвитку раку шийки матки є вірус папіломи людини (ВПЛ). Існує понад 100 видів цього вірусу. Деякі види ВПЛ можуть вражати шийку матки. Види, які викликають аномальні клітинні зміни в шийці матки, називаються ВПЛ високого ризику.

ВПЛ дуже поширений, і більшість людей в той чи інший момент інфікуються ним. Він може зачепити людей усіх сексуальних орієнтацій та всіх, хто живе статевим життям, включно із людьми, які перебувають у тривалих стосунках з одним партнером. ВПЛ може вплинути на вас, навіть якщо ви не жили статевим життям протягом багатьох років.

Служба NHS пропонує дітям віком від 11 до 13 років вакцину для профілактики ВПЛ.

Слабка імунна система

Ваша імунна система допомагає захищати організм від інфекцій та хвороб. Вона може послабитися через:

- куріння;
- неправильне та незбалансоване харчування;
- деякі захворювання, наприклад, ВІЛ.

Куріння

Ризик захворіти на рак шийки матки вищий у курців. Це може бути пов'язано з тим, що:

- куріння робить вашу імунну систему менш ефективною у боротьбі з ВПЛ;
- хімічні речовини, що містяться в тютюні, можуть пошкодити ваші клітини.

Протизаплідні таблетки

Прийом протизаплідних таблеток протягом більше ніж п'яти років може збільшити ризик захворювання на рак шийки матки. Зазвичай користь від прийому таблеток перевищує ризики.

Симптоми раку шийки матки

Загальні симптоми раку шийки матки:

- важчі менструації, ніж зазвичай;
- вагінальні кровотечі між менструаціями;
- вагінальні кровотечі після сексу;
- вагінальні кровотечі після менопаузи (після припинення менструації).

Інші симптоми:

- виділення з піхви з неприємним запахом;
- постійні інфекції сечовивідних шляхів;
- біль у спині чи животі.

Стадії розвитку раку шийки матки

Стадія раку — це його розмір і те, чи поширився він з того місця, де він вперше з'явився в організмі. Знання стадії раку допомагає лікарям спланувати найбільш ефективне лікування.

Розрізняють чотири основні стадії раку шийки матки. Кожна стадія має свої під стадії. Ваші лікарі можуть також використовувати такі назви для опису стадії раку:

- Рання стадія раку шийки матки — ракові клітини знаходяться тільки в межах шийки матки
- Місцево поширений рак шийки матки — ракові клітини поширилися за межі шийки матки і можуть вражати навколишні структури, наприклад піхву, кишечник або прилеглі лімфатичні вузли
- Поширена стадія або метастатичний рак шийки матки — рак поширився на інші частини тіла, наприклад печінку, легені або кістки.

Якщо рак повертається після лікування, це називається рецидивом раку.

Лікування раку шийки матки

Лікування раку шийки матки включає хірургічне втручання, променеву та хіміотерапію. Ви можете пройти декілька видів лікування.

Це залежить від:

- стадії раку;
- розміру ракової пухлини;
- вашого загального стану здоров'я;

- того, чи у вас вже настала менопауза;
- бажання завагітніти в майбутньому.

Ваш лікар разом з вами визначить правильний план лікування. Ваш лікар — фахівець з найефективніших методів лікування, але саме ви знаєте найбільше про власну ситуацію та вподобання.

Менопауза

Якщо у вас ще не настала менопауза, лікарі можуть спробувати захистити яєчники. Це робиться для того, щоб у вас не настала менопауза раніше 45 років.

Репродуктивна функція

Деякі види лікування раку можуть негативно позначатись на репродуктивній функції. Обов'язково обговоріть зі своєю медичною бригадою будь-які занепокоєння щодо репродуктивній функції до початку лікування. Вони можуть розповісти вам про доступні варіанти, якщо ви хочете завагітніти в майбутньому. Можливо, ви зможете пройти лікування, яке захистить вашу репродуктивну функцію. Якщо це неможливо, ви можете поговорити з фахівцем про можливі варіанти. Вони можуть включати заморожування яйцеклітин або ембріонів до початку лікування.

З тим, що лікування може вплинути на вашу репродуктивну функцію, може бути важко змиритися, навіть якщо у вас вже є сім'я або ви не плануєте заводити дітей. Якщо у вас є кохана людина, важливо разом обговорити ваші почуття з цього приводу, щоб ви могли підтримати один одного.

Існують організації, які надають підтримку. Ви можете звернутися до них, щоб поспілкуватися з іншими людьми, що опинилися в подібній ситуації. Також можна звернутися за консультацією до психолога. Ваш лікар або профільна медсестра може домовитися про таку зустріч.

Обговорення з вашою медичною групою

Дуже важливо обговорити можливі для вас варіанти лікування з вашим лікарем-онкологом або медсестрою. Також рекомендується поговорити з кимось із рідних або другом. Іноді два способи лікування раку можуть бути однаково ефективними. Вас можуть попросити вибрати лікування, яке буде для вас найкращим. Перш ніж прийняти рішення, вам доведеться обміркувати різні моменти, наприклад побічні ефекти. З цим вам може допомогти ваш лікар або медсестра.

Після розмови з вами лікар попросить вас підписати форму на підтвердження того, що вам зрозуміло все про лікування, і ви погоджуєтеся його пройти. Вона називається формою згоди. Лікування не проводитиметься, якщо ви на нього не погодитеся.

Добре було б прийти з кимось, хто говорить вашою рідною мовою та англійською. В лікарні вам можуть надати перекладача. Якщо вам потрібен перекладач, важливо сказати про це медсестрі до того, як ви прийдете на прийом.

Ваші запитання про лікування

- Що означає мій діагноз?
- Яка у мене стадія та ступінь раку?
- Які є можливі варіанти лікування?
- Які переваги, ризики та побічні ефекти в кожного з методів лікування?
- Як лікування позначиться на моєму повсякденному житті?
- З ким я можу поговорити про те, як я почуваюсь?

Хірургічна операція

Більшість видів раку шийки матки діагностується на ранній стадії. Хірургічне втручання є основним методом лікування раку шийки матки на ранніх стадіях. Хірург видалить ракову пухлину та клаптик здорової тканини навколо неї. Залежно від типу операції, можуть також видаляти інші тканини.

Після операції хірург відправить усі тканини в лабораторію для дослідження під мікроскопом. Існують різні види операцій з видалення раку шийки матки.

Широке висічення зони трансформації за допомогою петлі (LLETZ)
LLETZ — це поширений спосіб видалення аномальних клітин з шийки матки. Ця операція часто використовується для лікування ранньої стадії раку шийки матки і може бути єдиним методом лікування, який вам знадобиться. Іноді її називають петльовою електрохірургічною ексцизією (LEEP).

Вона може проводитися:

- для діагностики раку шийки матки;
- для лікування раку шийки матки.

Після введення місцевої анестезії для знеболення шийки матки лікар використовує петлеподібний інструмент для видалення клітин. Ви можете відчути деякий тиск, але відчуття болі бути не повинно.

Такий вид лікування може вас засмутити або збентежити. Ваша медична група спробує допомогти. Повідомте їм про своє самопочуття і розкажіть їм про наявні питання або занепокоєння. Ви можете взяти когось з собою для підтримки під час лікування.

Голкове висічення зони трансформації (NETZ)
NETZ) аналогічно LLETZ. Основна відмінність полягає в тому, що тонкий дріт, який використовується для відсікання ураженої ділянки, має пряму, а не петлеподібну форму.

Конусна біопсія
Конусна біопсія — це невелика операція з видалення конусоподібної ділянки шийки матки. Ця операція може використовуватися для діагностики раку шийки матки або лікування раку шийки матки на ранніх стадіях.

Гістеректомія
Гістеректомія — це операція з видалення матки. Це стандартний метод лікування раку шийки матки на ранніх стадіях. Якщо у вас вже настала менопауза, хірург, як правило, також видалить маткові труби і яєчники. Іноді хірургу доводиться видаляти яєчники навіть, якщо у вас не настала менопауза. Це означає, що місячні відразу припиняться і настане менопауза.

Після гістеректомії ви не зможете завагітніти. З тим, що після лікування раку ви не можете завагітніти, може бути дуже важко зміритися.

Якщо вам сказали, що вам потрібно зробити гістеректомію, ви можете попросити лікаря в лікарні направити вас до фахівця з репродуктивного здоров'я перед операцією. Він може пояснити вам варіанти народження дитини. Якщо ви зацікавлені в сурогатному материнстві (коли хтось інший виношує для вас дитину у своїй утробі), можливо, ви захочете заморозити яйцеклітини або ембріони (запліднені яйцеклітини).

Трахелектомія
Ця операція є різновидом хірургії, що зберігає репродуктивну функцію. Якщо у вас рання стадія раку шийки матки, такий варіант варто розглянути, якщо ви хочете завагітніти в майбутньому.

Хірург видаляє шийку матки та верхню частину піхви. Зазвичай також видаляють опорні тканини навколо шийки матки. Це називається радикальною трахелектомією. Вам також можуть видалити деякі лімфатичні вузли тазу. Це може бути зроблено за кілька днів до трахелектомії або одночасно.

Матка залишається, щоб ви могли завагітніти в майбутньому. Хірург зазвичай накладає шов на дно матки після видалення шийки матки. Це допомагає втримати матку закритою під час вагітності.

Після трахелектомії підвищується імовірність викидня під час вагітності. Якщо ви завагітнієте, вас направлять до місцевої спеціалізованої жіночої консультації для більш ретельного спостереження. Дитину потрібно буде народжувати шляхом кесаревого розтину. Детальніше про це може розповісти ваш хірург.

Трахелектомія є дуже спеціалізованою операцією і проводиться не у всіх онкологічних лікарнях. Якщо для вас це доцільно, вас можуть направити в іншу лікарню. Там ви зможете обговорити переваги та можливі ризики з хірургом, який спеціалізується на цій операції.

Променева терапія

Променева терапія лікує рак за допомогою високоенергетичного рентгенівського випромінювання. Воно знищує ракові клітини, завдаючи при цьому якомога менше шкоди нормальним клітинам. Вам призначать променеву терапію:

- якщо у вас ранній або місцево-поширений рак шийки матки;
- після операції, якщо існує високий ризик рецидиву раку;
- у разі рецидиву раку в таз після операції;
- для полегшення таких симптомів, як кровотеча.

Променева терапія при раку шийки матки може призначатися:

- зовнішньо, з використанням апарату поза організмом;
- внутрішньо, з використанням радіоактивного матеріалу, який тимчасово вводиться в частину тіла, що лікується — лікарі називають це брахітерапією.

Вам може бути призначена як зовнішня, так і внутрішня променева терапія. Лікар обговорить з вами план лікування.

Побічні ефекти променевої терапії

- Шкіра в області лікування може почервоніти або потемніти, якщо вона темного кольору.
- Можливі частіші чи раптові позиви до сечовипускання.
- Діарея.
- Може виникнути звуження або сухість у піхві.
- Променева терапія малого тазу може викликати ранню менопаузу.

Спеціалісти вашої групи променевої терапії пояснять вам, чого слід очікувати. Завжди повідомляйте про побічні ефекти під час або після променевої терапії. Вони можуть надати пораду та підтримку, щоб допомогти вам впоратися з ними.

Хіміопроменева терапія

Променеву терапію при раку шийки матки часто проводять разом з хіміотерапією. Такий метод лікування називається хіміопроменевою терапією. Хіміотерапевтичні препарати роблять ракові клітини більш чутливими до променевої терапії. Комбінація методів лікування може бути більш ефективною, ніж променева терапія окремо.

Побічні ефекти хіміопроменевої терапії подібні до побічних ефектів променевої терапії. Але вони можуть бути серйознішими. Ваш лікар, радіолог або профільна медсестра можуть надати вам більше інформації про хіміопроменеву терапію та можливі побічні ефекти лікування.

Хіміотерапія

Хіміотерапія передбачає використання протиракових (цитотоксичних) препаратів для знищення ракових клітин. Ці препарати порушують ріст і поділ ракових клітин, але вони також впливають і на нормальні клітини.

Можливо, вам призначать хіміотерапію:

- разом з променевою терапією як основне лікування — це називається хіміопроменевою терапією;
- після хірургічної операції, у поєднанні з променевою терапією (хіміопроменева терапія);
- якщо існує високий ризик рецидиву раку;
- у разі рецидиву раку після лікування;
- якщо рак поширився на інші частини тіла.

Побічні ефекти
Хіміотерапія може викликати побічні ефекти. Багато з них можна контролювати за допомогою ліків, і зазвичай вони зникають після закінчення лікування. Більш детально про те, чого очікувати, вам розкаже ваш лікар або медсестра. Завжди повідомляйте їм про будь-які побічні ефекти, які у вас виникли, оскільки зазвичай вони можуть допомогти

Таргетна терапія

Бевацизумаб (Авастін®) — це препарат таргетної терапії, що іноді використовується для лікування раку шийки матки. Він може застосовуватися:

- при поширеному раку шийки матки;
- при рецидиві раку після лікування.

Він не може вилікувати рак, але може допомогти контролювати його деякий час. Бевацизумаб не дає раку створювати кровоносні судини. Це означає, що ракова пухлина не отримує необхідних їй кисню та поживних речовин і може зменшитися або припинити ріст.

Лікування зазвичай проводять у комбінації з хіміотерапевтичними препаратами. Бевацизумаб вводять у вену у вигляді інфузії.

Побічні ефекти зазвичай легкі або помірні, наприклад:

- високий артеріальний тиск;
- головний біль;
- нудота;
- виразки в ротовій порожнині;
- слабкість (втома);
- діарея.

Ваш лікар або медсестра можуть розповісти вам більше про можливі побічні ефекти і про те, як з ними можна боротися.

Побічні ефекти лікування раку шийки матки

Лікування раку шийки матки може викликати ранню менопаузу, а також вплинути на статеве життя.

Менопауза

Якщо менопауза у вас ще не настала, то у разі видалення чи променевої терапії яєчників, у вас буде рання менопауза. Симптоми менопаузи:

- припливи крові;
- нічна пітливість;
- біль у суглобах та м'язах;
- перепади настрою (наприклад, поганий настрій).

Ці симптоми викликані низьким рівнем естрогену. Рання менопауза також може підвищити ризик витончення кісток і серцевих захворювань. Ваш лікар або профільна медсестра можуть поговорити з вами про те, що може допомогти при симптомах менопаузи. Вони також можуть пояснити, що ви можете зробити для захисту здоров'я кісток і серця

Секс після лікування

Рак шийки матки, його лікування та побічні ефекти можуть вплинути на ваше статеве життя і на ваше самопочуття. Часто воно повільно покращується після лікування, хоча у деяких людей це може зайняти більше часу.

Зазвичай після лікування раку люди нервують із приводу сексу, але він абсолютно безпечний як для вас, так і для вашого партнера. Спочатку варто витратити більше часу на те, щоб розслабитися, а вашому партнеру варто бути дуже ніжним.

Повідомте свого лікаря або медсестру, якщо у вас є проблеми зі статевим життям. Вони можуть запропонувати допомогу та підтримку.

Багатьом людям важко говорити про сексуальні труднощі, оскільки вони почуваються ніяково або соромляться. Ваш лікар або медсестра звикли обговорювати ці питання. Але якщо вам незручно розмовляти з лікарем або медсестрою, ви можете зателефонувати нашим фахівцям з онкологічної підтримки за номером **0800 808 00 00**.

Після лікування

Після завершення лікування ви регулярно проходитимете огляди у лікаря-онколога або медсестри. Зокрема такі:

- прийом по телефону;
- фізичний огляд;
- аналізи крові;
- рентгенівські знімки;
- знімки.

Огляди — це гарна нагода поговорити з лікарем або медсестрою про будь-які свої проблеми чи занепокоєння. Зверніться до лікаря або медсестри за порадою, якщо ви помітили нові симптоми або маєте проблеми між прийомами.

Самопочуття та одужання

Здоровий спосіб життя може допомогти вашому організму відновитися після лікування. Він також може допомогти знизити ризик розвитку інших захворювань, зокрема серцевих хвороб, діабету та інсульту.

Після лікування раку ви можете зробити деякі позитивні зміни у своєму способі життя. Можливо, ви вже вели здоровий спосіб життя до захворювання на рак. Але тепер вам тим більше слід зосередитися на підтримці оптимального стану здоров'я.

Ваші почуття

Інформація про те, що у вас рак, може вас приголомшити. Ви можете переживати багато різних емоцій. Немає правильних або неправильних почуттів. Є багато способів опанувати себе. Може допомогти розмова з близьким другом або кимось із рідних. Також може допомогти ваш лікар або медсестра.

Як отримати відповідну допомогу та підтримку

Якщо ви хворі на рак і не розмовляєте англійською, у вас може виникнути занепокоєння, що це позначиться на лікуванні раку та догляді за вами. Однак спеціалісти вашої лікувальної групи мають надавати вам допомогу, підтримку та інформацію відповідно до ваших потреб.

Ми знаємо, що інколи люди можуть стикатися з додатковими труднощами щодо отримання відповідної підтримки. Наприклад, якщо ви працюєте або маєте родину, вам може бути складно знаходити час для відвідування лікарні. Ви також можете турбуватися про гроші та транспортні витрати. Все це може викликати стрес, і впоратися із цим може бути важко.

Проте у вас є можливість звернутись по допомогу. Спеціалісти нашої безкоштовної лінії підтримки **0808 808 00 00** можуть проконсультувати вас щодо певної ситуації українською мовою. Ви можете поговорити з медсестрою,

фінансовими консультантами та спеціалістами з прав на соціальне забезпечення і з питань підтримки зайнятості.

Крім того, ми надаємо хворим на рак гранти від компанії Макміллан (Macmillan). Це одноразові виплати, які можна використовувати для оплати паркування біля лікарні, вартості проїзду, послуг із догляду за дитиною або рахунків на опалення.

Як може допомогти служба Макміллан (Macmillan)

Співробітники Макміллан (Macmillan) знають, як діагностування раку може кардинально змінити все життя людини, тому ми завжди готові прийти вам на допомогу.

Гаряча лінія Макміллан (Macmillan) з надання підтримки
У нас є перекладачі, отже ви зможете розмовляти з нами українською мовою. Просто скажіть англійською, яку мову ви хочете використовувати. Ми можемо допомогти з вирішенням медичних питань, надати інформацію про фінансову підтримку або просто вислухати, якщо вам треба з кимось поговорити. Безкоштовна конфіденційна телефонна лінія працює без вихідних з 8:00 до 20:00. Телефонуйте за номером **0808 808 00 00.**

Онлайн-чат
Ви можете надіслати нам повідомлення в онлайн-чаті про те, що вам потрібен перекладач. Скажіть нам англійською, яка мова вам потрібна, і ми подбаємо, щоб із вами зв'язалися. Натисніть кнопку «Написати нам у чаті», яку можна побачити на сторінках веб-сайту. Або ж перейдіть за посиланням **macmillan.org.uk/talktous**

Наш веб-сайт містить багато інформації про рак англійською мовою. Крім того, додаткова інформація іншими мовами розміщена за посиланням macmillan.org.uk/translations

Ми також можемо організувати переклад саме для вас. Напишіть нам на адресу електронної пошти **cancerinformationteam@macmillan.org.uk** про те, що вам потрібно.

Інформаційні центри
Наші центри з надання інформації та підтримки працюють в лікарнях, бібліотеках та мобільних пунктах. Відвідайте один із них, щоб отримати необхідну інформацію та поговорити з кимось особисто. Знайдіть найближчий до вас центр на сторінці **macmillan.org.uk/informationcentres** або зателефонуйте нам за номером **0808 808 00 00**.

Місцеві групи підтримки
В групі підтримки ви можете поспілкуватися з іншими людьми, хворими на рак. Дізнайтесь про групи підтримки, що працюють у вашому районі, на сторінці

macmillan.org.uk/supportgroups або зателефонуйте нам за номером 0808 808 00 00.

Онлайн-спільнота Макміллан (Macmillan)
Поспілкуватися з іншими людьми, хворими на рак, ви можете також через інтернет на сторінці **macmillan.org.uk/community** Цей ресурс доступний в будь-який час дня чи ночі. Ви можете поділитися своїм досвідом, поставити запитання або просто почитати повідомлення інших людей.

Додаткова інформація українською мовою

У нас є інформація українською мовою за такими темами:

Види раку • Рак молочної залози • Рак товстого кишечника • Рак легенів • Рак простати **Методи лікування** • Хіміотерапія • Променева терапія • Хірургічна операція	**Долання труднощів, пов'язаних із раком** • Рак і коронавірус • Отримання пільг у разі захворювання на рак • Проблеми харчування та рак • Наприкінці життя • Правильне харчування • Допомога з витратами в разі захворювання на рак • Якщо у вас діагностували рак. Стислий посібник • Побічні ефекти лікування раку • Слабкість (втома) та рак • Чим можна собі допомогти

Щоб ознайомитися із цією інформацією, перейдіть за посиланням **macmillan.org.uk/translations**

Посилання на джерела та слова подяки

Цей матеріал був написаний та відредагований групою зі створення інформаційних матеріалів про рак організації Macmillan Cancer Support. Його переклали українською мовою в бюро перекладів.

Цей матеріал створено на основі **брошури компанії Макміллан (Macmillan)** «Основні відомості про рак шийки матки». Ми можемо відправити вам примірник брошури, однак у повному варіанті вона є тільки англійською мовою.

Цю інформацію перевірили відповідні експерти й затвердив наш головний медичний редактор — професор Нік Рід, консультуючий лікар-онколог.

Висловлюємо вдячність: доктору Розі Харранд, консультуючому лікарю-онкологу; пані Єві Міріокефалітакі, консультуючому гінекологічному хірургу-онкологу; пану Раджу Найку, консультуючому гінекологу-онкологу; Клер

Паркінсон, гінекологічній профільній медсестрі служби Макміллан (Macmillan) та доктору Олександрі Тейлор, консультуючому лікарю-онкологу.

Також висловлюємо вдячність людям, хворим на рак, які перевірили цю інформацію.

Всі наші матеріали базуються на найдостовірніших наявних даних. Щоб отримати додаткову інформацію про використані джерела, зверніться до нас за адресою **cancerinformationteam@macmillan.org.uk**.

Звертайтеся до служби підтримки Макміллан (Macmillan) українською мовою

Ви можете безкоштовно зателефонувати до служби підтримки Макміллан (Macmillan) за номером 0808 808 00 00 та поговорити з нами українською мовою через перекладача. Ви можете розповісти нам про свої проблеми та медичні питання. Зателефонувавши, просто скажіть англійською, яку мову ви хочете використовувати. Служба підтримки працює щодня з 8:00 до 20:00.

MAC19428_Ukrainian

Переглянуто: 2021 р.

Наступний запланований перегляд: 2024 р.

Ми докладаємо максимальних зусиль для того, аби інформація, яку ми надаємо, була точною та актуальною, однак не варто покладатися виключно на неї замість отримання професійної консультації спеціаліста з урахуванням вашої конкретної ситуації. Наскільки це дозволено законом, Макміллан (Macmillan) не несе відповідальності за використання інформації, що міститься в цій публікації, або сторонньої інформації чи веб-сайтів, що використані або згадуються в ній.

© Макміллан Кенсер Саппорт (Macmillan Cancer Support) 2022 р., благодійна організація, зареєстрована в Англії та Уельсі (261017), Шотландії (SC039907) та на о. Мен (604). Також здійснює діяльність у Північній Ірландії. Компанія з відповідальністю, обмеженою гарантіями її учасників, зареєстрована в Англії та Уельсі під № 2400969. Зареєстрована на о. Мен під № 4694F. Юридична адреса: 89 Albert Embankment, London SE1 7UQ. № платника ПДВ: 668265007

Trusted Information Creator

Patient Information Forum

Cervical cancer

This information is about cervical cancer and treatments for cervical cancer.

If you have any questions about this information, ask your doctor or nurse at the hospital where you are having treatment.

You can also call Macmillan Cancer Support on freephone **0808 808 00 00**, 7 days a week, 8am to 8pm. We have interpreters, so you can speak to us in your own language. When you call us, please tell us in English which language you need.

There is more cancer information in your language at **macmillan.org.uk/translations**

This information is about:

- The cervix
- About cervical cancer
- Risk factors for cervical cancer
- Symptoms of cervical cancer
- Stages of cervical cancer
- Treating cervical cancer
    - Surgery
    - Radiotherapy
    - Chemotherapy
    - Targeted therapy
- Side effects of cervical cancer treatment
- After your treatment
- Your feelings
- Getting the right care and support for you
- How Macmillan can help you
- References and thanks

The cervix

The cervix is the lower part of the womb (uterus) that joins to the top of the vagina. It is the part of the womb that opens (dilates) during childbirth to allow a baby to be born. People who have a cervix include women, transgender (trans) men and people assigned female at birth.

The womb is a muscular organ that is shaped like a pear. The lining of the womb is shed each month when you have your period.

The cervix

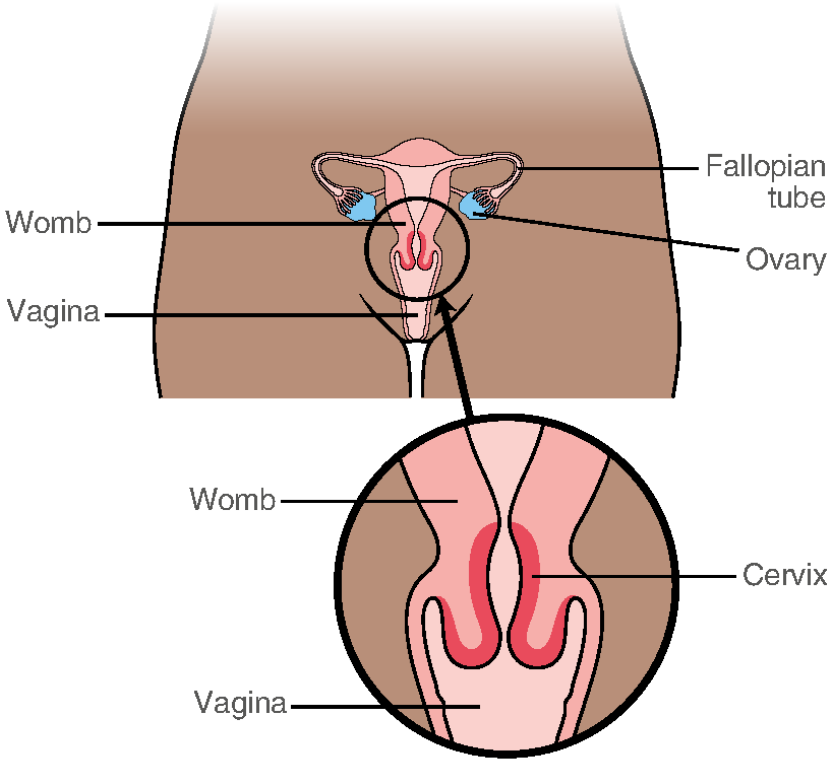

About cervical cancer

Cervical cancer develops very slowly from abnormal cell changes in the cervix. These changes do not cause symptoms but may be found when you have a cervical screening test. If a test shows abnormal cell changes, you can have treatment to stop the cancer from developing.

Cervical cancer is not infectious. You cannot catch cancer or pass it on to other people.

Types of cervical cancer

There are two main types of cervical cancer:

- **Squamous cell carcinoma** This is the most common type. It develops from a type of cell that covers the outside of the cervix at the top of the vagina.

- **Adenocarcinoma** This develops from a different type of cell found in the inner part of the cervix.

There are also rarer types of cervical cancer, which may be treated differently.

Cervical cancer and lymph nodes

The lymphatic system helps to protect us from infection and disease. It also drains lymph fluid from body tissues before returning it to the blood. The lymphatic system is made up of fine tubes called lymphatic vessels. These connect to groups of lymph nodes throughout the body.

Lymph nodes (or lymph glands) are small and shaped like beans. They filter bacteria (germs) and disease from the lymph fluid. When you have an infection, lymph nodes often swell as they fight the infection.

Sometimes, cancer can spread through the lymphatic system. If cervical cancer spreads in this way, it is most likely to affect the lymph nodes in or above the pelvis.

Pelvic lymph nodes

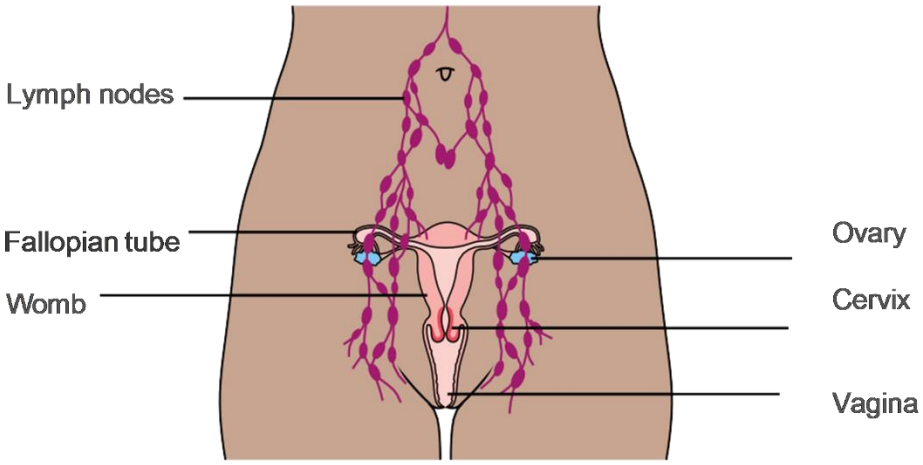

Risk factors for cervical cancer

Anything that increases the chance of developing a disease is called a risk factor. Having a risk factor does not mean you will get cervical cancer. And not having a risk factor does not mean you will not get it.

HPV

The main risk factor for cervical cancer is the human papillomavirus infection (HPV). There are more than 100 types of this virus. Some types of HPV can affect the cervix. The types that cause abnormal cell changes in the cervix are called high-risk HPV.

HPV is very common, and most people are infected with it at some point. It can affect all sexual orientations and anyone who is sexually active. This includes people in long-term relationships with one partner. HPV may still affect you even if you have not been sexually active for years.

The NHS offers a vaccine to children aged 11 to 13 to prevent HPV.

A weak immune system

Your immune system helps protect your body from infection and illness. It can be made weaker by:

- smoking
- not eating a healthy, balanced diet
- some conditions, such as HIV.

Smoking

Your risk of getting cervical cancer is higher if you smoke. This may be because:

- smoking makes your immune system less effective at getting rid of HPV
- the chemicals in tobacco can damage your cells.

Contraceptive pill

Taking the contraceptive pill for more than five years may increase your risk of getting cervical cancer. Usually, the benefits of taking the pill are greater than the risks.

Symptoms of cervical cancer

Common symptoms of cervical cancer can include:

- heavier periods than you normally have
- vaginal bleeding between periods
- vaginal bleeding after sex
- vaginal bleeding after the menopause (after you have stopped having periods).

Other symptoms include:

- a smelly vaginal discharge

- urine infections that keep coming back
- pain in the lower tummy or back.

Stages of cervical cancer

The stage of a cancer refers to its size and whether it has spread from where it first started in the body. Knowing the extent of the cancer helps doctors choose the best treatment for you.

There are four main stages of cervical cancer. Each stage then has further sub-divisions. Your doctors may also use the following names to describe the stage of the cancer:

- Early-stage cervical cancer – the cancer cells are only within the cervix
- Locally advanced cervical cancer – the cancer cells have spread outside the cervix and may be affecting surrounding structures such as the vagina, bowel or nearby lymph nodes
- Advanced-stage or metastatic cervical cancer – the cancer has spread to other parts of the body such as liver, lungs or bones.

If the cancer comes back after treatment, this is called recurrent cancer.

Treating cervical cancer

Treatments for cervical cancer include surgery, radiotherapy and chemotherapy. You may have more than one of these treatments.

The treatment you have depends on:

- the stage of the cancer
- the size of the cancer
- your general health
- whether you have been through the menopause
- whether you want to get pregnant in the future.

You and your doctor will decide on the right treatment plan. Your doctor is an expert in the most effective treatments. But you know most about your own situation and preferences.

Menopause

If you have not been through the menopause, your doctors may try to protect the ovaries. This is so that you do not have the menopause before age 45.

Fertility

Some cervical cancer treatments can affect your fertility. It is important to discuss any concerns you have about your fertility with your healthcare team before treatment starts. They can tell you what options might be available if you would like

to get pregnant in the future. You may be able to have treatment that can protect your fertility. If this is not possible, you can talk to a specialist about your options. These may include having egg or embryo storage before treatment.

If your fertility is likely to be affected by treatment, it can be difficult to cope with. Even if you have had a family or did not plan to have children. If you have a partner, it is important to discuss your feelings about this together so that you can support each other.

There are support organisations you can contact to share experiences with other people in a similar situation. You may consider counselling. Your doctor or specialist nurse may be able to arrange this for you.

Talking to your healthcare team

It is important to talk about the treatments you could have with your cancer doctor or nurse. You may also want to talk to a relative or a friend. Sometimes two treatments may work equally well in treating the cancer. You may be asked to decide on the best treatment for you. You will need to think about different things, such as side effects, before you decide. Your doctor or nurse can help you with this.

After talking with you, your doctor will ask you to sign a form to show that you understand and agree to the treatment. This is called a consent form. You will not have any treatment unless you have agreed to it.

It is a good idea to take someone with you who can speak both your language and English. Your hospital can arrange an interpreter for you. If you need an interpreter, it is important to tell your nurse before your appointment.

Questions to ask about your treatment

- What does my diagnosis mean?
- What is the stage and grade of the cancer?
- What treatments are available?
- What are the benefits, risks and side effects of each treatment?
- How will the treatment affect my daily life?
- Who can I talk to about how I am feeling?

Surgery

Most cancers of the cervix are diagnosed at an early stage. Surgery is the main treatment for early stage cervical cancer. The surgeon will remove the cancer and a margin of healthy tissue around it. Depending on the type of operation you have, they may also remove other tissue.

After the operation, the surgeon will send all the tissue to a laboratory to be looked at under a microscope. There are different types of surgery to remove cervical cancer.

Large Loop Excision of Transformational Zone (LLETZ)
LLETZ is a common way to remove abnormal cells from the cervix. This operation is often used to treat the earliest stage of cervical cancer and may be the only treatment you will need. It is sometimes called loop electrosurgical excision procedure (LEEP).

You may have this:

- to help diagnose cervical cancer
- to treat cervical cancer.

After you have had some local anaesthetic to numb the cervix the doctor uses a loop shaped tool to remove the cells. You may feel some pressure but it should not be painful.

You may find this type of treatment upsetting or embarrassing. Your healthcare team will try to help. Let them know how you are feeling and tell them if you have any questions or worries. If you want to bring someone with you for support during the treatment, this can usually be arranged.

Needle excision of the transformation zone (NETZ)
NETZ) is similar to a LLETZ. The main difference is that the thin wire used to cut away the affected area is straight, instead of in a loop.

Cone biopsy
A cone biopsy is a small operation to remove a cone shaped area of the cervix. This operation may be used to diagnose cervical cancer or treat early stage cervical cancer.

Hysterectomy
A hysterectomy is an operation to remove the womb. It is the standard treatment for early-stage cervical cancer. If you have been through the menopause, the surgeon will usually also remove the fallopian tubes and ovaries. Sometimes the surgeon needs to remove the ovaries if you have not had the menopause. This means your periods will stop straight away and you will have the menopause.

After a hysterectomy, you will not be able to get pregnant. Being told that your cancer treatment means you cannot get pregnant can be very difficult.

If you are told you need to have a hysterectomy, you can ask your hospital doctor to refer you to a fertility specialist before your surgery. They can explain fertility options to you. If you are interested in surrogacy (someone else carrying a child in their womb for you), you may want to store eggs or embryos (fertilised eggs).

Trachelectomy
This operation is a type of fertility-sparing surgery. If you have early-stage cervical cancer, it may be an option if you want to get pregnant in the future.

The surgeon removes the cervix and the upper part of the vagina. They usually also remove the supporting tissues around the cervix. This is called a radical

trachelectomy. You may also have some pelvic lymph nodes removed. It may be done a few days before, or at the same time as, the trachelectomy.

The womb is left in place so that it is possible for you to get pregnant in the future. The surgeon usually puts a stitch at the bottom of the womb after removing the cervix. This helps to keep the womb closed during pregnancy.

After a trachelectomy, there is a higher chance of miscarrying during pregnancy. If you become pregnant, you will be referred to a local specialist maternity service for closer monitoring. The baby will need to be delivered by caesarean section. Your surgeon can explain more about this.

A trachelectomy is very specialised surgery and is not done in all cancer hospitals. If it is an option for you, you may need to be referred to another hospital. There, you can discuss the benefits and possible risks with a surgeon who specialises in this operation.

Radiotherapy

Radiotherapy treats cancer by using high-energy x-rays. These destroy the cancer cells while doing as little harm as possible to normal cells. You may have radiotherapy:

- if you have early or locally advanced cervical cancer
- after surgery, if there is a high risk of the cancer coming back
- if cancer comes back in the pelvis after surgery
- to help relieve symptoms such as bleeding.

Radiotherapy for cervical cancer may be given:

- externally, from a machine outside the body
- internally, from radioactive material that is temporarily put into the part of the body being treated – doctors call this brachytherapy.

You may have both external and internal radiotherapy. The doctor who plans your treatment will discuss this with you.

Side effects of radiotherapy

- The skin in the treated area may become red or darker, if you have dark skin.
- You may need to pass urine more often or urgently.
- You may get diarrhoea.
- You may get narrowing or dryness in the vagina
- Radiotherapy to the pelvis may cause an early menopause

Your radiotherapy team will explain what to expect. Always tell them if you have side effects during or after radiotherapy. They can give advice and support to help you cope.

Chemoradiation

Radiotherapy for cervical cancer is often given with chemotherapy. This is called chemoradiation. The chemotherapy drugs make the cancer cells more sensitive to radiotherapy. The combination of treatments can be more effective than having radiotherapy on its own.

The side effects of chemoradiation are similar to radiotherapy side effects. But they can be more severe. Your doctor, radiographer or specialist nurse can give you more information about chemoradiation and the possible side effects of treatment.

Chemotherapy

Chemotherapy uses anti-cancer (cytotoxic) drugs to destroy cancer cells. These drugs disrupt the way cancer cells grow and divide, but they also affect normal cells.

You may have chemotherapy:

- with radiotherapy as your main treatment – this is called chemoradiation
- after surgery and with radiotherapy (chemoradiation),
- if there is a high risk of the cancer coming back
- if the cancer comes back after treatment
- if the cancer spreads to other parts of your body.

Side effects

Chemotherapy may cause side effects. Many of these can be controlled with medicines, and usually go away when treatment finishes. Your doctor or nurse will tell you more about what to expect. Always tell them about any side affects you have, as there are usually ways they can help

Targeted therapy

Bevacizumab (Avastin®) is a targeted therapy treatment sometimes used to treat cervical cancer. It may be used if cervical cancer:

- is advanced
- has come back after treatment.

It cannot cure the cancer, but it may help to control it for a time. Bevacizumab works by stopping the cancer from making blood vessels. This means that the cancer does not get the oxygen and nutrients it needs and may shrink or stop growing.

The treatment is usually given in combination with chemotherapy drugs. Bevacizumab is given into a vein as an infusion.

Side effects are usually mild to moderate. They can include:

- high blood pressure
- headaches
- feeling sick
- a sore mouth
- tiredness (fatigue)
- diarrhoea.

Your doctor or nurse can tell you more about possible side effects and how they can be managed.

Side effects of cervical cancer treatment

Treatments for cervical cancer may cause an early menopause and can also affect your sex life.

Menopause

If you have not been through the menopause, and the ovaries are removed or affected by radiotherapy, you will have an early menopause. This can cause menopausal symptoms such as:

- hot flushes
- night sweats
- joint and muscle pain
- effects on mood (for example, low mood).

These symptoms are caused by a low oestrogen level. An early menopause can also increase your risk of bone thinning and heart disease. Your doctor or specialist nurse can talk with you about what can help with menopausal symptoms. They can also explain what you can do to help protect your bone health and heart health

Sex after treatment

Cervical cancer, its treatments and their side effects may affect your sex life and how you feel about yourself. This often slowly improves after treatment, although for some people it may take longer.

It is common to feel nervous about sex after cancer treatment, but it is completely safe for both you and your partner. At first it may be easier to take more time to help you relax and for your partner to be very gentle.

Tell your doctor or nurse if you are having problems with your sex life. They may be able to offer help and support.

Many people find it difficult to talk about sexual difficulties because they feel embarrassed or self-conscious. Your doctor or nurse will be used to talking about these issues. But if you feel uncomfortable talking to your doctor or nurse, you can call our cancer support specialists on **0800 808 00 00**.

After your treatment

After your treatment has finished, you will have regular check-ups with your cancer doctor or nurse. These may include:

- a phone appointment
- a physical examination
- blood tests
- x-rays
- scans.

You can talk to your doctor or nurse about any problems or worries at these check-ups. Contact your doctor or nurse for advice if you notice new symptoms or have problems between appointments.

Well-being and recovery

Living a healthy lifestyle can help your body recover after treatment. It can also help to reduce the risk of other illnesses, such as heart disease, diabetes and strokes.

After cancer treatment, you may choose to make some positive lifestyle changes. You may have already followed a healthy lifestyle before cancer. But you may be more focused on making the most of your health.

Your feelings

You may feel overwhelmed when you are told you have cancer. You may have many different emotions. There is no right or wrong way to feel. There are many ways to cope with this. Talking to a close friend or relative may help. Your doctor or nurse can help too.

Getting the right care and support for you

If you have cancer and do not speak English, you may be worried that this will affect your cancer treatment and care. But your healthcare team should offer you care, support and information that meets your needs.

We know that sometimes people may face extra challenges in getting the right support. For example, if you work or have a family it can be hard to find time to go to hospital appointments. You might also have worries about money and transport costs. All of this can be stressful and hard to cope with.

But help is available. Our free support line **0808 808 00 00** can offer advice, in your language, about your situation. You can speak to nurses, financial guides, welfare rights advisers and work support advisers.

We also offer Macmillan Grants to people with cancer. These are one-off payments that can be used for things like hospital parking, travel costs, childcare or heating bills.

How Macmillan can help you

At Macmillan, we know how a cancer diagnosis can affect everything, and we are here to support you.

Macmillan Support Line
We have interpreters, so you can speak to us in your language. Just tell us, in English, the language you want to use. We can help with medical questions, give you information about financial support, or be there to listen if you need someone to talk to. The free, confidential phone line is open 7 days a week, 8am to 8pm. Call us on **0808 808 00 00.**

Web chat
You can send us a web chat message saying you would like an interpreter. Tell us, in English, the language you need, and we will arrange for someone to contact you. Click on the 'Chat to us' button, which appears on pages across the website. Or go to **macmillan.org.uk/talktous**

Macmillan website
Our website has lots of information in English about cancer. There is also more information in other languages at **macmillan.org.uk/translations**

We can also arrange translations just for you. Email us at **cancerinformationteam@macmillan.org.uk** to tell us what you need.

Information centres
Our information and support centres are based in hospitals, libraries and mobile centres. Visit one to get the information you need and speak with someone face to face. Find your nearest centre at **macmillan.org.uk/informationcentres** or call us on **0808 808 00 00**.

Local support groups
At a support group, you can talk to other people affected by cancer. Find out about support groups in your area at macmillan.org.uk/supportgroups or call us on 0808 808 00 00.

Macmillan Online Community
You can also talk to other people affected by cancer online at **macmillan.org.uk/community** You can access it at any time of day or night. You can share your experiences, ask questions, or just read through people's posts.

More information in your language

We have information in your language about these topics:

Types of cancer • Breast cancer • Large bowel cancer • Lung cancer • Prostate cancer **Treatments** • Chemotherapy • Radiotherapy • Surgery	**Coping with cancer** • Cancer and coronavirus • Claiming benefits when you have cancer • Eating problems and cancer • End of life • Healthy eating • Help with costs when you have cancer • If you're diagnosed with cancer – A quick guide • Side effects of cancer treatment • Tiredness (fatigue) and cancer • What you can do to help yourself

To see this information, go to **macmillan.org.uk/translations**

References and thanks

This information has been written and edited by Macmillan Cancer Support's Cancer Information Development team. It has been translated into your language by a translation company.

The information included is based on the Macmillan booklet **Understanding cervical cancer**. We can send you a copy, but the full booklet is in English.

This information has been reviewed by relevant experts and approved by our Chief Medical Editor, Professor Nick Reed, Consultant Clinical Oncologist.

With thanks to: Dr Rosie Harrand, Consultant Clinical Oncologist; Miss Eva Myriokefalitaki, Consultant Gynaecological Oncology Surgeon; Mr Raj Naik, Consultant Gynaecological Oncologist; Claire Parkinson, Macmillan Gynaecology Nurse Specialist; and Dr Alexandra Taylor, Consultant Clinical Oncologist.

Thanks also to the people affected by cancer who reviewed this information.

All our information is based on the best evidence available. For more information about the sources we use, contact **cancerinformationteam@macmillan.org.uk**

MAC19428_English

Content reviewed: 2021

Next planned review: 2024

We make every effort to ensure that the information we provide is accurate but it should not be relied upon to reflect the current state of medical research, which is constantly changing. If you are concerned about your health, you should consult your doctor. Macmillan cannot accept liability for any loss or damage resulting from any inaccuracy in this information or third-party information such as information on websites to which we link.

© Macmillan Cancer Support 2021. Registered charity in England and Wales (261017), Scotland (SC039907) and the Isle of Man (604). Registered office 89 Albert Embankment, London SE1 7UQ.